

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΘΕΜΑ:
Υποτακτική
(επανάληψη)

Δανάη Γεωργιάδου, Σύμβουλος Λατινικών, Β.Δ.
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία

Υπεύθυνος ΕΜΕ: Πέτρος Πέτρου

Υποτακτική (Coniunctivus)

Χρησιμοποιείται ευρέως, τόσο στις κύριες / ανεξάρτητες όσο και στις δευτερεύουσες / εξαρτημένες προτάσεις. Αντιστοιχεί στην υποτακτική της Αρχαίας Ελληνικής, αλλά και στην προστακτική, την ευκτική και, κάποτε, στην οριστική.

Η υποτακτική ενεργητικής φωνής σχηματίζεται από τα θέματα:

- του ενεστώτα: **ενεστώτας, παρατατικός**
amā-em, dele-am, leg-am, audi-am
amā-rem, delē-rem, leg-ē-rem, audī-rem
- του παρακειμένου: **παρακείμενος, υπερσυντέλικος**
amau-ērim, deleu-erim, leg-erim, audi-u-erim
amau-issem, deleu-issem, leg-issem, audi-u-issem
- του σουπίνου: **μέλλοντας**
amat-ūrus -a -um sim, delet-ūrus -a -um sim,
lect-ūrus -a -um sim, audit-ūrus -a -um sim

Τετελεσμένος μέλλοντας δεν υπάρχει.

- ✓ Βλέπε ΔΓ σελ. 66-67 για την κλίση της υποτακτικής ενεργητικής φωνής.

Στις κύριες / ανεξάρτητες προτάσεις εκφράζει:¹

- Το επιθυμητό:
 1. Προτροπή ή αποτροπή: *Amemus patriam.* (= Να /Ας αγαπάμε την πατρίδα.)
 2. Προσταγή ή απαγόρευση: *Secedant improbi, secernant se bonis.* (= Να υποχωρήσουν οι αχρείοι, να ξεχωρίσουν τους εαυτούς τους από τους καλούς.)
 3. Παραχώρηση: *Oderint, dum timeant.* (= Ας μισούν, αρκεί μόνο να φοβούνται.)
 4. Απορία: *Loquar an sileam? Quid agerem?* (= (Άραγε) Να μιλήσω, ή να σιωπήσω; Τι να έκανα;)
 5. Ευχή: *Vtinam diutius vixisset.* (= Μακάρι να είχε ζήσει περισσότερο.)
- Το δυνατό:
 1. Δυνατότητα: *O stultum hominem, dixerit quispiam.* (= Τον ανόητο άνθρωπο, θα είχε πει /θα έλεγε κάποιος.)

¹ Με βάση τη σημασία τους (αβέβαιο γεγονός, προσδοκώμενο, υποκειμενική άποψη κτλ), η υποτακτική είναι η κατ' εξοχήν έγκλιση εκφοράς κάποιων δευτερευουσών / εξαρτημένων προτάσεων (τελικών, βουλευτικών, ενδοιαστικών, συμπερασματικών), ενώ με αυτήν εκφέρονται εν μέρει και όλα τα υπόλοιπα είδη (αναφορικές, παραβολικές, χρονικές, αιτιολογικές, υποθετικές, εναντιωματικές - παραχωρητικές).

2. Απραγματοποίητο: *Si tacuisses, philosophus mansisses* (= Αν είχες σιωπήσει, θα είχες μείνει φιλόσοφος (αλλά δεν έμεινες).)

Ενδεικτικές δραστηριότητες

(για την τάξη ή / και το σπίτι)

1. Να κλίνετε όσο περισσότερα ρήματα μπορείτε, και των τεσσάρων συζυγιών, σε όλους τους χρόνους της υποτακτικής της ενεργητικής φωνής.
2. Να κάνετε χρονική αντικατάσταση στην υποτακτική ενεργητικής φωνής, στο πρόσωπο που δηλώνεται κάθε φορά:
narro, habeo, dico, nutrio: β' εν.
paro, sedeo, discedo, punio: γ' πληθ.
ploro, prohibeo, amitto, venio: α' εν.
spero, continuo, impronno, nescio: β' πληθ.
navigo, video, traho, aperio: γ' εν.
desidero, doceo, credo, servio: α' πληθ.